

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MICHALA BOBEKA
od 6. kolovoza 2020.¹

Predmet C-195/20 PPU

XC

**Kazneni postupak
uz sudjelovanje**

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Europski uhidbeni nalog i postupci predaje između država članica – Članak 27. stavci 2. i 3. – Pravilo specijalnosti – Doseg – Kazneni progon osobe koja je tražena zbog kaznenih djela koja se razlikuju od onih zbog kojih je predana – Dva uzastopna europska uhidbena naloga koje je ista država članica izdala zbog različitih kaznenih djela – Pravni učinci dobrovoljnog odlaska s državnog područja države članice izdateljice prvog europskog uhidbenog naloga i iznuđenog povratka na njezino državno područje na temelju drugog europskog uhidbenog naloga”

I. Uvod

1. Na temelju članka 27. Okvirne odluke 2002/584/PUP², u kojem se navodi takozvano pravilo specijalnosti, protiv predane osobe ne može se voditi kazneni progon i ne može joj se izreći presuda ili na drugi način oduzeti sloboda zbog kaznenog djela koje je počinjeno prije njezine predaje, a razlikuje se od onog zbog kojega je predana.

2. U ovom su slučaju portugalska tijela u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga optuženika prvi put predala njemačkim tijelima. Nakon što je izdržao kaznu, dobrovoljno je napustio državno područje Njemačke. Zatim je protiv njega izdan drugi europski uhidbeni nalog na temelju kojeg su ga talijanska tijela predala njemačkim tijelima. Talijanska tijela dala su suglasnost za odricanje od primjene pravila specijalnosti u svrhu kaznenog progona zbog djela o kojima je riječ u glavnom postupku. Optuženik navodi da su takvu suglasnost trebala dati portugalska tijela kao tijela izvršenja prvog europskog uhidbenog naloga.

3. Tako se od Suda u ovom predmetu u biti traži da odluči o pravilima za primjenu pravila specijalnosti u specifičnom kontekstu dobrovoljnog odlaska osobe protiv koje je izdan prvi europski uhidbeni nalog s državnog područja države članice izdateljice tog naloga nakon čega je uslijedio prisilni povratak te osobe na temelju drugog europskog uhidbenog naloga, odnosno da odluči treba li smatrati da takva osoba i dalje, unatoč tom dobrovoljnom odlasku, ima pravo na zaštitu koja joj se

¹ Izvorni jezik: francuski

² Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169., u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584)

dodjeljuje pravilom specijalnosti na temelju *prvog europskog uhiđenog naloga*? Ili pak treba smatrati da se zbog dobrovoljnog odlaska s državnog područja države izdateljice prvog naloga pravilo specijalnosti može, po potrebi, ocijeniti samo na temelju *drugog europskog uhiđenog naloga*, pri čemu je suglasnost za proširenje kaznenog progona stoga isključivo u nadležnosti tijela izvršenja tog drugog naloga?

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

4. Na temelju članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584:

„Europski uhiđbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode”.

5. Iz članka 8. stavka 1. Okvirne odluke proizlazi da europski uhiđbeni nalog treba sadržavati određene informacije, među ostalim: „prirodu i pravni opis kaznenog djela” i „opis okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno”.

6. Na temelju članka 13. stavka 1. Okvirne direktive:

„Ako uhićena osoba izjavi da pristaje na predaju, njezin pristanak i, ako je potrebno, izričito odricanje od prava na ‚pravilo specijalnosti’ iz članka 27. stavka 2., izjavljuje se pred pravosudnim tijelom izvršenja, u skladu s domaćim pravom države članice izvršenja.”

7. Članak 27. Okvirne odluke nalazi se u njezinu poglavlju 3. naslovljenom „Učinci predaje”. Odnosi se na mogućnost kaznenog progona (zainteresirane osobe) zbog drugih kaznenih djela i glasi kako slijedi:

„1. Svaka država članica može poslati Glavnom tajništvu Vijeća obavijest da se, s obzirom na njezine odnose prema drugim državama članicama koje su priložile istu izjavu, smatra da postoji suglasnost za kazneni progon, izricanje presude i zadržavanje u svrhe izvršavanje kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode zbog kaznenog djela koje je počinjeno prije predaje osobe, a razlikuje se od onog zbog kojega je ta osoba predana, osim ako u posebnom slučaju pravosudno tijelo izvršenja ne odluči drugačije u svojoj odluci o predaji.

2. Osim u slučajevima iz stavaka 1. i 3., protiv predane osobe ne može se voditi kazneni progon i ne može joj se izreći presuda ili na drugi način oduzeti sloboda zbog kaznenog djela koje je počinjeno prije njezine predaje, a razlikuje se od onog zbog kojega je predana.

3. Stavak 2. ne primjenjuje se u sljedećim slučajevima:

- (a) Ako je osoba imala mogućnost napustiti državno područje države članice kojoj je predana, a nije to učinila u roku od 45 dana nakon puštanja, ili se vratila na njezino državno područje nakon što ga je bila napustila;
- (b) ako kazneno djelo nije kažnjivo kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode;
- (c) ako se na temelju kaznenog postupka ne mogu primijeniti mjere oduzimanja slobode;

- (d) ako bi toj osobi mogla biti izrečena kazna ili mjera koja ne uključuje oduzimanje slobode, posebno novčana kazna ili mjera koja ju zamjenjuje, čak i ako ta kazna ili mjera može dovesti do ograničavanja njezine osobne slobode;
- (e) ako je osoba pristala na predaju, ako je primjenjivo, a istodobno je odustala od pozivanja na pravilo specijalnosti u skladu s odredbama članka 13.;
- (f) ako je osoba, nakon njezine predaje, izričito odustala od prava na pozivanje na pravilo specijalnosti u odnosu na pojedinačna kaznena djela koja su prethodila njezinoj predaji. Izjava o odustajanju daje se pred nadležnim pravosudnim tijelima države članice koja izdaje uhiđbeni nalog i bilježi se u skladu s domaćim pravom te države. Izjava o odustajanju sastavlja se na način koji omogućuju da se jasno vidjeti da ju je osoba dala dragovoljno i da je u potpunosti svjesna njezinih posljedica. U tu svrhu, osoba ima pravo na pravnog zastupnika;
- (g) ako je pravosudno tijelo izvršenja, koje je predalo traženu osobu, dalo pristanak u skladu sa stavkom 4.

4. Zahtjev za pristanak predaje se pravosudnom tijelu izvršenja, uz informacije iz članka 8. stavka 1., te uz prijevod iz članka 8. stavka 2. Pristanak se daje ako je kazneno djelo zbog kojega se traži pristanak i samo uvjetovano predajom u skladu s odredbama ove Okvirne odluke. Pristanak se odbija iz razloga iz članka 3., a inače može biti odbijeno samo zbog razloga iz stavka 4. Odluka se donosi najkasnije 30 dana od dana primitka zahtjeva.

U slučajevima iz članka 5., država članica koja izdaje uhiđbeni nalog mora pružiti jamstva propisana odredbama tog članka.”

B. Njemačko pravo

8. U skladu s člankom 83.h Gesetza über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima), kojim je prenesena Okvirna odluka 2002/584:

„1.) Država članica na temelju europskog uhiđbenog naloga protiv predanih osoba:

- 1. ne može voditi kazneni progon i ne može im izreći presudu ili na drugi način oduzeti slobodu zbog kaznenog djela koje je počinjeno prije njihove predaje, a razlikuje se od onog zbog kojega su predane, ili;
- 2. ne može ih izručiti, transferirati ili protjerati u treću državu.

2.) Stavak 1. ne primjenjuje se u sljedećim slučajevima:

- 1. ako je osoba imala mogućnost napustiti državno područje države članice kojoj je predana, a nije to učinila u roku od 45 dana nakon puštanja, ili se vratila na njezino državno područje nakon što ga je bila napustila;
- 2. ako kazneno djelo nije kažnjivo kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode;
- 3. ako se na temelju kaznenog postupka ne mogu primijeniti mjere oduzimanja slobode;
- 4. ako bi toj osobi mogla biti izrečena kazna ili mjera koja ne uključuje oduzimanje slobode, čak i ako ta kazna ili mjera može dovesti do ograničavanja njezine osobne slobode;
- 5. ako je država članica izvršenja ili predana osoba odustala od načela specijalnosti.

3.) Izjava o odricanju koja je uslijedila nakon predaje osobe daje se na zapisnik pred sucem ili državnim odvjetnikom. Izjava o odricanju nije opoziva. Predanu osobu se o tome mora obavijestiti.”

III. Činjenice, postupak i prethodno pitanje

9. Optuženika se uzastopno kazneno progonilo u Njemačkoj u okviru triju spisa koji su se odnosili na različita kaznena djela: trgovanje opojnim sredstvima (kaznena djela A), spolno zlostavljanje djeteta počinjeno u Portugalu (kaznena djela B) i teško silovanje u stjecaju s iznudom uz nasilje počinjeno u Portugalu (kaznena djela C).

10. Optuženika se najprije kazneno progonilo zbog trgovanja opojnim sredstvima nemale količine (kaznena djela A). Zbog tih ga je kaznenih djela Amtsgericht Niebüll (Općinski sud u Niebüllu, Njemačka) 6. listopada 2011. osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i devet mjeseci. Izvršavanje te kazne ukinuto je uz uvjetni otpust.

11. Zatim je 2016. protiv optuženika u Njemačkoj pokrenut kazneni postupak zbog spolnog zlostavljanja djeteta počinjenog u Portugalu (kaznena djela B). Staatsanwaltschaft Hannover (Državno odvjetništvo u Hannoveru, Njemačka) zbog toga je 23. kolovoza 2016. izdao europski uhidbeni nalog (u daljnjem tekstu: prvi europski uhidbeni nalog). Tribunal de Relação de Évora (Žalbeni sud u Évori, Portugal) odobrio je predaju optuženika njemačkim pravosudnim tijelima zbog navedenog kaznenog djela. Optuženik se pritom nije odrekao prava na pravilo specijalnosti. Portugalska tijela predala su optuženika Saveznoj Republici Njemačkoj 22. lipnja 2017. On je zatim u toj državi u cijelosti izdržao izrečenu kaznu zatvora zbog spolnog zlostavljanja djeteta u trajanju od godine dana i tri mjeseca. U kolovoza 2018. nastupio je zaštitni nadzor (*Führungsaufsicht*) u trajanju od pet godina. Optuženik se tijekom tog razdoblja morao jednom mjesečno javiti svojem probacijskom službeniku.

12. Tijekom izvršavanja kazne izrečene za spolno zlostavljanje djeteta (kaznena djela B) ukinut je uvjetni otpust iz presude Amtsgerichta Niebüll (Općinski sud u Niebüllu) iz 2011. kojom je optuženik zbog trgovanja opojnim sredstvima (kaznena djela A) bio osuđen na kaznu zatvora. Staatsanwaltschaft Flensburg (Državno odvjetništvo u Flensburgu, Njemačka) podnijelo je 22. kolovoza 2018. Tribunalu de Relação de Évora (Žalbeni sud u Évori) zahtjev za odricanje od primjene pravila specijalnosti te zatražilo suglasnost za izvršavanje kazne koju je izrekao Amtsgericht Niebüll (Općinski sud u Niebüllu).

13. Optuženik je 31. kolovoza 2018. zbog izostanka odgovora Tribunal da Relação de Évora (Žalbeni sud u Évori) otpušten iz zatvora. Optuženik je stoga 18. rujna 2018. otputovao u Nizozemsku, a zatim u Italiju. Staatsanwaltschaft Flensburg (Državno odvjetništvo u Flensburgu) izdao je 19. rujna 2018. protiv optuženika europski uhidbeni nalog radi izvršenja presude koju je Amtsgericht Niebüll (Općinski sud u Niebüllu) donio zbog kaznenih djela A (u daljnjem tekstu: drugi europski uhidbeni nalog).

14. Optuženik je 27. rujna 2018. uhićen u Italiji. Talijanska tijela dala su 10. listopada 2018. pristanak na njegovu predaju. Optuženik je 18. listopada 2018. predan njemačkim tijelima.

15. Konačno, Amtsgericht Braunschweig (Općinski sud u Braunschweigu, Njemačka) izdao je 5. studenoga 2018. nacionalni uhidbeni nalog (*Untersuchungshaftbefehl*) radi istrage trećeg predmeta u koji je optuženik bio upleten (kaznena djela C), a kaznena djela na koja se taj predmet odnosi, odnosno silovanje 72-godišnje američke državljanke u stjecaju s iznudom uz nasilje, počinjena su 2. rujna 2005. u Praiji da Luz u Portugalu. Ovaj zahtjev za prethodnu odluku podnesen je u okviru potonjeg predmeta.

16. Staatsanwaltschaft Braunschweig (Državno odvjetništvo u Braunschweigu, Njemačka) zatražio je 12. prosinca 2018. od talijanskog tijela izvršenja suglasnost i za kazneni progon optuženika zbog kaznenih djela silovanja u stjecaju s iznudom uz nasilje o kojima je riječ u glavnom postupku (kaznena djela C). Corte d'appello de Milano (Žalbeni sud u Milanu, Italija) izdao je tu suglasnost 22. ožujka 2019.

17. Optuženiku je na temelju nacionalnog uhidbenog naloga iz točke 15. ovog mišljenja u Njemačkoj izrečen istražni zatvor od 23. srpnja 2019. do 11. veljače 2020. Tijekom tog je razdoblja Landgericht Braunschweig (Zemaljski sud u Braunschweigu, Njemačka) presudom od 16. prosinca 2019. optuženika osudio za kaznena djela teškog silovanja u stjecaju s iznudom uz nasilje počinjena 2005. u Portugalu (kaznena djela C). Izrekao mu je jedinstvenu kaznu zatvora od sedam godina u koju je uračunao presudu iz 2011. Amtsgerichta Niebüll (Općinski sud u Niebüllu). U jedinstvenu kaznu u cijelosti je uračunao i vrijeme koje je optuženik proveo u istražnom zatvoru u Italiji. Usto, portugalsko tijelo izvršenja suglasilo se 21. siječnja 2020. s izvršavanjem jedinstvene kazne zatvora koju je Amtsgericht Niebüll (Općinski sud u Niebüllu) izrekao zbog kaznenih djela A.

18. Optuženik se od 12. veljače 2020. nalazi u istražnom zatvoru na temelju izvršavanja kazne koju je Amtsgericht Niebüll (Općinski sud u Niebüllu) izrekao 2011. zbog kaznenih djela A. Optuženik je Bundesgerichtshofu (Savezni vrhovni sud, Njemačka), odnosno sudu koji je uputio zahtjev, podnio reviziju protiv presude Landgerichta Braunschweig (Zemaljski sud u Braunschweigu). Konkretno osporava valjanost postupka koji je doveo do izricanja te presude s obzirom na pravilo specijalnosti predviđeno člankom 27. Okvirne odluke 2002/584. Budući da portugalska tijela nisu dala suglasnost za kazneni progon zbog kaznenih djela silovanja u stjecaju s iznudom uz nasilje počinjenih u Portugalu (kaznena djela C), njemačka tijela nisu smjela kazneno progoniti optuženika te su postupovni akti, kao što je nacionalni uhidbeni nalog koji je Amtsgericht Braunschweig (Općinski sud u Braunschweigu) izdao 5. studenoga 2018., stoga nezakoniti.

19. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, pitanje može li nacionalni uhidbeni nalog izdan radi istrage i dalje biti na snazi ili ga naprotiv treba poništiti ovisi o pitanju smiju li njemačka tijela kazneno progoniti optuženika zbog navoda teškog silovanja u stjecaju s iznudom uz nasilje počinjenog 2005. u Portugalu (kaznena djela C).

20. U tim je okolnostima Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li članak 27. stavke 2 i 3. Okvirne odluke [2002/584] tumačiti na način da se pravilu specijalnosti ne protivi mjera oduzimanja slobode zbog djela počinjenog prije predaje osobe, a koje se razlikuje od onog zbog kojega je ta osoba predana, ako je ta osoba državno područje države članice izdateljice nakon predaje dobrovoljno napustila, kasnije ju je druga država članica na temelju novog europskog uhidbenog naloga ponovno predala na državno područje države članice izdateljice i ta je druga država članica izvršenja dala suglasnost za progon, izricanje presude i izvršavanje kazne zbog tog drugog djela?”

IV. Hitni postupak pred Sudom

21. Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom postupku predviđenom u članku 107. Poslovnika Suda. U prilog tom zahtjevu navedeni sud istaknuo je da se upućeno prethodno pitanje odnosi na tumačenje Okvirne odluke koja je obuhvaćena glavom V. trećeg dijela UFEU-a. Također je naveo da se optuženik na dan podnošenja zahtjeva za prethodnu odluku nalazio u istražnom zatvoru radi izvršenja kazne koju je Amtsgericht Niebüll (Općinski sud u Niebüllu) izrekao zbog trgovanja opojnim sredstvima (kaznena djela A). Iako je optuženik trebao biti prijevremeno pušten na slobodu, ipak je ostao u istražnom zatvoru na temelju nacionalnog uhidbenog naloga koji je Amtsgericht Braunschweig (Općinski sud u Braunschweigu) izdao radi istrage kaznenih

djela silovanja u stjecaju s iznudom uz nasilje počinjenih u Portugalu (kaznena djela C). Međutim, sama zakonitost tog istražnog zatvora uvjetovana je valjanošću postupka koji je doveo do presude koju je Landgericht Braunschweig (Zemaljski sud u Braunschweigu) donio zbog kaznenih djela C, a o kojoj je riječ u glavnom postupku. U slučaju njezine nevaljanosti, optuženika treba pustiti na slobodu.

22. Četvrto vijeće Suda odlučilo je 25. svibnja 2020. prihvatiti taj zahtjev.

23. Pisana očitovanja podnijeli su optuženik, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (državni odvjetnik Savezne Republike pri Saveznom vrhovnom sudu, u daljnjem tekstu: državni odvjetnik), njemačka vlada i Europska komisija. Oni su, kao i Irska, iznijeli i usmena očitovanja na raspravi održanoj 16. srpnja 2020.

V. Analiza

24. Ovo je mišljenje strukturirano na sljedeći način. Prvo ću analizirati pravilo specijalnosti s obzirom na tekst, kontekst i svrhu članka 27. Okvirne odluke 2002/584. Osobito ću se posvetiti utvrđivanju učinaka koje dobrovoljni odlazak dotične osobe s državnog područja države članice izdavateljice europskog uhidbenog naloga ima na primjenu pravila specijalnosti i, općenitije, na postupak predaje (dio A). Zatim ću objasniti što se zahtijeva pravilom specijalnosti u slučaju kada je dotična osoba slijedom drugog europskog uhidbenog naloga ponovno predana državi članici izdavateljici u okolnostima poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku (dio B).

A. Pravilo specijalnosti i učinci dobrovoljnog odlaska s državnog područja države članice izdavateljice

25. U ovom je slučaju optuženik na temelju prvog europskog uhidbenog naloga koji je izdala Njemačka, a izvršio Portugal, predan na njemačko državno područje gdje je izdržao kaznu izrečenu zbog kaznenih djela iz tog uhidbenog naloga (spolno zlostavljanje djeteta, kaznena djela B). Po izlasku iz zatvora nastupio je zaštitni nadzor, ali mu nije zabranjeno napuštanje njemačkog državnog područja. Optuženik je dobrovoljno napustio Njemačku te prvo oputovao u Nizozemsku, a zatim u Italiju. Talijanska su ga tijela na temelju drugog europskog uhidbenog naloga koji su izdala njemačka tijela ponovno predala potonjim tijelima radi izvršavanja kazne koja mu je prethodno izrečena zbog trgovanja opojnim sredstvima (kaznena djela A). Navedena su tijela zatim dala i suglasnost za odricanje od primjene pravila specijalnosti pravila specijalnosti time što su pristala na kazneni progon optuženika u Njemačkoj zbog kaznenih djela teškog silovanja u stjecaju s iznudom uz nasilje koja su počinjena u Portugalu prije njegove prve predaje (kaznena djela C). Na optuženika se zbog tih kaznenih djela trenutačno odnosi mjera oduzimanja slobode (*Untersuchungshaft*) u vezi s presudom koju osporava.

26. Svojim jedinim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti želi znati koje su pravne posljedice, s jedne strane, dobrovoljnog odlaska s državnog područja države članice izdavateljice osobe koja je toj državi predana na temelju prvog europskog uhidbenog naloga i, s druge strane, prisilnog povratka te osobe na temelju drugog europskog uhidbenog naloga.

27. Započet ću s prvom točkom: kakve učinke na pravilo specijalnosti ima dobrovoljni odlazak s državnog područja države izdavateljice osobe koja je predana toj državi?

28. Prema mišljenju optuženika i Irske, takva okolnost ne utječe na primjenu pravila specijalnosti. Optuženik se nije odrekao prava na to pravilo time što je dobrovoljno napustio njemačko državno područje. Pravilo specijalnosti i dalje se primjenjuje ako se, s jedne strane, na optuženika i dalje primjenjivao zaštitni nadzor na temelju kaznenih djela B kada je napustio njemačko državno područje i ako se, s druge strane, na njemačko državno područje nije vratio dobrovoljno. Stoga prva predaja i dalje proizvodi učinke.

29. Državni odvjetnik, njemačka vlada, Komisija i sud koji je uputio zahtjev pak smatraju da dobrovoljnim odlaskom optuženika s državnog područja države članice izdavateljice završava prvi postupak predaje, što dovodi do prestanka primjene pravila specijalnosti. Interesi zaštićeni pravilom specijalnosti više se ne povređuju ako osoba dobrovoljno napusti državu članicu kojoj je prvotno predana. Osoba koja dobrovoljno napusti državu članicu izdavateljicu više se ne može pozvati na zaštitu dodijeljenu pravilom specijalnosti, uključujući u slučaju povratka ako novi boravak u državi članici izdavateljici stoga više nije posljedica prethodno izvršene predaje.

30. Slažem se s državnim odvjetnikom, njemačkom vladom, Komisijom i sudom koji je uputio zahtjev. Prema mojem mišljenju, pravilo specijalnosti suštinski je povezano s izvršenjem *pojedinačnog* europskog uhidbenog naloga u okviru kojeg je „aktivirano” i u okviru kojeg se stoga može ocijeniti. To pravilo, koje je povezano s tim nalogom, primjenjuje se samo ako se dotična osoba, zbog svoje prisutnosti na državnom području države izdavateljice, nalazi pod nadzorom te države. Stoga se, s obzirom na to da dotična osoba više ne podliježe nadležnosti suda države izdavateljice tog naloga jer je dobrovoljno otišla s državnog područja te države, pravilo specijalnosti više ne primjenjuje.

31. Takvo tumačenje proizlazi iz teksta, konteksta i svrhe članka 27. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584.

1. Doslovno tumačenje

32. U skladu s člankom 27. stavkom 2. Okvirne odluke 2002/584, protiv predane osobe u načelu se ne može voditi kazneni progon i ne može joj se izreći presuda ili na drugi način oduzeti sloboda zbog kaznenog djela koje je počinjeno prije njezine predaje, a razlikuje se od onog zbog kojega je predana.

33. Sam tekst te odredbe ne pruža naznake o učincima koje na primjenu pravila specijalnosti ima dobrovoljni odlazak predane osobe s državnog područja države izdavateljice. Međutim, u tom se tekstu jasno upućuje na to da je pravilo specijalnosti usko povezano s *predajom* (u jednini), a stoga i izvršenjem *pojedinačnog* europskog uhidbenog naloga. Naime, činjenica da to pravilo ide u korist „predane osobe” podrazumijeva da se ta osoba mora nalaziti, ili će se uskoro nalaziti, na državnom području države članice koja je tu predaju zatražila u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga ili barem pod stvarnim nadzorom te države.

34. Isto tako, i dalje s obzirom na tekst, poglavlje 3. Okvirne odluke 2002/584u kojem se nalazi članak 27., naslovljeno je „Učinci *predaje*”. Taj naslov također podrazumijeva da se odredbama tog poglavlja uređuju učinci koje *pojedinačna predaja* ima na temelju određenog europskog uhidbenog naloga.

2. Kontekstualno tumačenje

35. Kao prvo, što se tiče unutarnjeg konteksta članka 27. Okvirne odluke 2002/584, iz njezina stavka 3. proizlazi da se pravilo specijalnosti ne primjenjuje u nekoliko slučajeva koji su taksativno nabrojani³. To najprije vrijedi u slučaju pristanka dotične osobe na proširenje kaznenog progona. U tom slučaju treba smatrati da je dotična osoba tim pristankom slobodno prihvatila podvrgnuti se nadležnosti suda države članice izdateljice u pogledu drugih kaznenih djela, iako to ni u kojem slučaju nije morala učiniti. Isto vrijedi i ako se samo tijelo izvršenja europskog uhidbenog naloga suglasilo s proširenjem kaznenog progona⁴. Ta druga pretpostavka, koja je dobro poznata u klasičnom pravu o izručenju, istodobno naglašava *bilateralnu* dimenziju i razmatranja o *suverenosti* na kojima se temelje svi europski uhidbeni nalozi: država izvršenja odriče se u korist države izdateljice svojeg *ius puniendi* u pogledu kaznenih djela koja se razlikuju od onih zbog kojih je osoba predana⁵.

36. Unatoč njihovim očitim razlikama, ta dva niza iznimki imaju odlučujući zajednički element: prihvaćanje da se kaznena djela koja su prethodila predaji, a na koja se ne odnosi predmetni europski uhidbeni nalog, podvrgnu *ius puniendi* države izdateljice tog naloga. Drugim riječima, odricanje od pravila specijalnosti, neovisno o tome potječe li od dotične osobe ili pak države članice izvršenja, ima za učinak ovlašćivanje države izdateljice da osobu koja se na temelju pojedinačnog europskog uhidbenog naloga fizički nalazi u njezinoj nadležnosti kazneno progoni ili joj sudi za kaznena djela koja se razlikuju od onih zbog kojih je osoba predana. Iz toga slijedi da je pravilo specijalnosti jamstvo za predanu osobu tako dugo dok se ona nalazi na državnom području države izdateljice na temelju samih učinaka tog uhidbenog naloga, dakle pod prisilom na temelju tog naloga.

37. Kao drugo, što se tiče sustava koji čini Okvirna odluka 2002/584, iz sadržaja i logike ostalih odredbi proizlazi da su pravila te okvirne odluke primjenjiva *u okviru samo jedne i iste predaje*. Stoga, u skladu s člankom 1. stavkom 1. te okvirne odluke, konkretan cilj koji se nastoji postići europskim uhidbenim nalogom odnosi se na „predaj[u] tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode”. Isto tako, iz članka 8. stavka 1. iste okvirne odluke i njezina priloga proizlazi da se ta predaja odnosi na kaznena djela koja su i sama pojedinačna jer se u svakom europskom uhidbenom nalogu moraju točno navesti priroda i pravna kvalifikacija predmetnog kaznenog djela ili kaznenih djela, kao i opisati okolnosti njegova odnosno njihova počinjenja. Stoga je upravo u točno određenom kontekstu predaje, odnosno zbog toga što se dotična osoba pod prisilom nalazi na državnom području države članice izdateljice, ta država na temelju europskog uhidbenog naloga ovlaštena tu osobu kazneno progoniti zbog kaznenih djela iz tog naloga. U istom se kontekstu dotična osoba može pozvati na pravilo specijalnosti. Iz toga logično proizlazi da se to pravilo stoga može primijeniti jedino u konkretnom i određenom okviru samo jedne predaje. Ne može se primijeniti horizontalno, na temelju *druge* predaje, nakon što dotična osoba napusti državno područje na koje je prvotno predana⁶.

3 O različitim kategorijama iznimki od pravila specijalnosti vidjeti presudu od 1. prosinca 2008, Leymann i Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, t. 67. do 73.).

4 Članak 27. stavak 3. točka (g) Okvirne odluke 2002/584. Prema logici koja se također temelji na načelnom pristanku država da se odreknu dijela svoje suverenosti u kaznenim stvarima, vidjeti i članak 27. stavak 1. te okvirne odluke kojim se predviđa općenitija iznimka na temelju koje svaka država članica može odlučiti da suglasnost za proširenje kaznenog progona postoji bez intervencije tijela izvršenja ili dotične osobe. Kao što je to navela Komisija, u ovom predmetu nije riječ o toj iznimci s obzirom na to da dotične države članice nisu poslale izjavu u tom smislu.

5 O pojmu „kaznenog djela” koje se razlikuje od onog zbog kojega je osoba predana” u smislu članka 27. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584, vidjeti presude od 1. prosinca 2008., Leymann i Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, t. 57.) i od 6. prosinca 2018., IK (Izvršenje dodatne kazne) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, t. 58. do 61.).

6 Međutim, kasnije ću razmotriti drukčiju situaciju na koju se ne odnosi članak 27. nego članak 28. Okvirne odluke 2002/584 (daljnje predaje), kako se osobito tumači u presudi od 28. lipnja 2012., West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, t. 80.). Vidjeti u tom pogledu točke 62. do 64. ovog mišljenja.

3. Teleološko tumačenje

38. Iako se u doslovnom i kontekstualnom tumačenju ističe uska povezanost između pravila specijalnosti i prisutnosti predane osobe na državnom području države izdateljice u kontekstu izvršenja pojedinačnog europskog uhidbenog naloga, ciljevi koji se nastoje postići tim pravilom, kao i instrumentom europskog uhidbenog naloga, pokazuju da se ta povezanost prekida u slučaju dobrovoljnog odlaska osobe s državnog područja države članice izdateljice. Ako država prisilno ne drži dotičnu osobu, samo pravilo specijalnosti logično prestaje vrijediti ili više nije aktivno *na temelju te predaje*.

39. Što se tiče funkcija pravila specijalnosti navedenog u članku 27. stavku 2. Okvirne odluke 2002/584, Sud je presudio da je to pravilo „povezano sa suverenosti države članice izvršenja i dodjeljuje traženoj osobi pravo da ju se kazneno progona, da joj se izrekne presuda ili oduzme sloboda samo zbog kaznenog djela zbog kojega je ona predana⁷”. Pravilom specijalnosti stoga se najprije nastoje postići dva cilja. Kao prvo i tradicionalno s obzirom na to primarno potječe iz prava o izručenju⁸, tim se pravilom nastoji očuvati *suverenost države izvršenja* europskog uhidbenog naloga jer ta država izvršenjem tog naloga pristaje ograničiti ostvarivanje (ili čak odustati od njega) vlastite suverenosti u kaznenim stvarima u korist druge države članice. Kao drugo i originalnije s obzirom na klasični koncept izručenja, pravilom specijalnosti u pravu Unije nastoje se zajamčiti *prava dotične osobe*. Ta osoba ne treba brinuti zbog drugih mogućih kaznenih progona zbog kaznenih djela koja su prethodila njezinoj predaji, a na koja se predmetni europski uhidbeni nalog izričito ne odnosi. Osim ako se izričito ne odrekne prava na pravilo specijalnosti, ta osoba treba moći računati na činjenicu da je se neće kazneno progoniti zbog drugih kaznenih djela tijekom cijelog trajanja njezine iznuđene prisutnosti na državnom području države članice izdateljice.

40. U ovom je slučaju odlučujuće to što iz tih dvaju ciljeva proizlazi da pravilo specijalnosti ima za učinak ograničavanje kaznene nadležnosti države izdateljice i izbjegavanje da ta država zadire u nadležnost države izvršenja i prekorači svoje ovlasti u odnosu na dotičnu osobu. Naime, država članica izdateljica može pokušati, zbog različitih razloga, kazneno progoniti osobu zbog kaznenih djela (teoretski počinjenih ranije) na koja se ne odnosi europski uhidbeni nalog⁹.

41. Ti sami ciljevi pravila specijalnosti moraju se ocijeniti s obzirom na svrhu koja se nastoji postići europskim uhidbenim nalogima. Naime, njima se dotičnu osobu nastoji staviti pod *potestas* države članice izdateljice naloga zbog kaznenih djela navedenih u tom nalogu na način da je se prinudno privuče na državno područje te države¹⁰. Budući da pravilo specijalnosti pruža zaštitu dotičnoj osobi od eventualnih pokušaja države članice izdateljice da neopravdano proširi svoju nadležnost u kaznenim stvarima, to je pravilo očito neodvojivo povezano s izvršenjem pojedinačnog europskog uhidbenog naloga čiji je doseg jasno utvrđen.

42. Stoga se pravilo specijalnosti primjenjuje samo u okviru predaje, na temelju njezinih učinaka, tako dugo dok se osoba pod prisilom nalazi na državnom području države izdateljice. Dobrovoljnim odlaskom s tog državnog područja prekida se povezanost između te države i predane osobe. Ta radnja dotične osobe ima za učinak njezino izuzimanje iz *potestas* te države. Stoga zainteresirana osoba teoretski više nije zaštićena pravilom specijalnosti primjenjivim u okviru prvotne predaje.

7 Presude od 1. prosinca 2008., Leymann i Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, t. 44.) i od 19. rujna 2018., RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, t. 53.)

8 O tom pravilu i njegovim različitim funkcijama u klasičnom međunarodnom pravu vidjeti, osobito, Morvillo, C. J., „Individual Rights and the Doctrine of Speciality: The Deteriorations of the United States v. Rauscher”, *Fordham International Law Journal*, 1990, vol. 14, str. 987. (1990.); Bouloc, B., „Le principe de la spécialité en droit pénal international”, *Mélanges dédiés à Dominique Holleaux*, Litec, Pariz, 1990., str. 7. kao i Zairi, A., *Le principe de la spécialité de l'extradition au regard des droits de l'homme*, LGDJ, Pariz, 1992. U kontekstu svojstvenom europskom uhidbenom nalogu vidjeti također Lagodny, O., Rosbaud, C., „Speciality rule”, u: Keijzer, N., van Sliedregt, E. (ur.), *The European Arrest Warrant in Practice*, T. M. C. Asser, The Hague, 2009., str. 265.

9 Rado ću priznati da takav pristup više svjedoči o uzajamnom nepovjerenju nego o visokoj razini povjerenja između država članica na kojemu bi se trebala temeljiti Okvirna odluka 2002/584 (vidjeti uvodnu izjavu 10.).

10 Europski uhidbeni nalog ostaje instrument prinude unatoč eventualnom pristanku dotične osobe na predaju.

43. Ukratko, ako je dotična osoba *slobodno* napustila državno područje države članice izdavateljice, brojilo se vraća na nulu. To vrijedi za cijeli pojedinačni postupak predaje na temelju određenog europskog uhidbenog naloga, a ne samo za pravilo specijalnosti. Naime, cilj je predaje tužiti dotičnu osobu na državnom području države članice izdavateljice kako bi joj se sudilo i/ili kako bi izdržala kaznu u toj državi. Nakon postizanja tog cilja „ciklus” predaje je završen. Stoga, s obzirom na to da se primjenjuje u okviru tog ciklusa, pravilo specijalnosti logično i samo prestaje vrijediti.

B. Učinci iznuđenog povratka na državno područje države članice izdavateljice

44. U okviru ovog predmeta ne osporava se da je optuženik *dobrovoljno napustio* njemačko državno područje nakon što je izdržao kaznu zatvora koja mu je izrečena zbog kaznenih djela B (spolno zlostavljanje djeteta) na koja se odnosi europski uhidbeni nalog koji je doveo do njegove prve predaje koju su provela portugalska tijela. Time pravilo specijalnosti primjenjivo na taj ciklus prestaje vrijediti na temelju tog naloga.

45. Međutim, ovaj se predmet ne odnosi samo na učinke koje na pravilo specijalnosti ima dobrovoljni odlazak s državnog područja države izdavateljice osobe koja je predana toj državi. On sadržava još jednu činjeničnu posebnost koja je, čini se, u bitnome izvor dvojbi suda koji je uputio zahtjev: dotična osoba *vraćena* je na državno područje države članice izdavateljice *u okviru izvršenja drugog europskog uhidbenog naloga*. Sud koji je uputio zahtjev također pita o posljedicama činjenice da je protiv optuženika nakon njegova odlaska izdan taj drugi europski uhidbeni nalog koji je sam doveo do iznuđenog povratka optuženika na njemačko državno područje, ovaj put s talijanskog državnog područja.

46. Može li ta činjenica takoreći „ponovno aktivirati” pravilo specijalnosti na temelju prvog europskog uhidbenog naloga? U takvom slučaju „ponovne aktivacije” njemačka tijela koja izdaju nalog dužna su pribaviti suglasnost prve države članice izvršenja (Portugalska Republika) za proširenje kaznenog progona zbog kaznenih djela C o kojima je riječ u glavnom postupku (teško silovanje u stjecaju s iznudom uz nasilje) s obzirom na to da se na njih nije odnosio drugi europski uhidbeni nalog. To stajalište zagovaraju optuženik i Irska koji smatraju da pravilo specijalnosti i dalje proizvodi učinke u odnosu na Portugalsku Republiku.

47. Suprotno tomu, u protivnom bi slučaju u tu svrhu bila dovoljna suglasnost tijela izvršenja drugog europskog uhidbenog naloga (talijanska tijela). To stajalište zagovaraju državni odvjetnik, njemačka vlada, Komisija i sud koji je uputio zahtjev.

48. Kako bi došli do tog suprotnog zaključka, svi su se sudionici u postupku uvelike oslonili na članak 27. stavak 3. točku (a) Okvirne odluke 2002/584 u skladu s kojim se pravilo specijalnosti više ne primjenjuje „[a]ko je osoba imala mogućnost napustiti državno područje države članice kojoj je predana, a nije to učinila u roku od 45 dana nakon puštanja, ili se vratila na njezino državno područje nakon što ga je bila napustila”. S jedne strane, optuženik i Irska iz te odredbe iščitavaju da se u korist optuženika zadržava zaštita koja je pravilom specijalnosti dodijeljena na temelju prvog europskog uhidbenog naloga jer se tom odredbom zahtijeva dobrovoljni povratak. S druge strane, čini se da državni odvjetnik, Komisija i sud koji je uputio zahtjev suglasno smatraju da je ta iznimka od pravila specijalnosti primjenjiva i na iznuđene povratke. Iako njemačka vlada ne isključuje takvo tumačenje, ipak dvoji u pogledu toga da je u ovom slučaju potrebno ispitati članak 27. stavak 3. točku (a) Okvirne odluke 2002/584.

49. Prema mojem mišljenju, pozivanje na članak 27. stavak 3. točku (a) nije relevantno u ovom predmetu. U okolnostima kao što su one u glavnom postupku nije ni potrebno ni moguće pozvati se na spomenuti članak 27. stavak 3. točku (a) kako bi se došlo do zaključka da pravilo specijalnosti više nije primjenjivo na temelju prvog europskog uhidbenog naloga.

50. Kao prvo i najvažnije, kao što to proizlazi iz prethodnog odjeljka ovog mišljenja, u predmetnim okolnostima nije potrebno opravdati neprimjenjivost pravila specijalnosti s obzirom na prvi europski uhidbeni nalog na temelju članka 27. stavka 3. točke (a) Okvirne odluke 2002/584 jer ta neprimjenjivost jednostavno proizlazi iz završetka prvog postupka predaje do kojeg dolazi dobrovoljnim odlaskom dotične osobe s državnog područja države članice izdavateljice. Naime, taj je odlazak prekinuo teritorijalnu povezanost koja dotičnoj osobi omogućuje da se korisno pozove na zaštitu dodijeljenu pravilom specijalnosti tijekom cijelog razdoblja njezine iznuđene prisutnosti na tom državnom području. Neprimjenjivost pravila specijalnosti na temelju prvog europskog uhidbenog naloga stoga ne proizlazi iz jedne od iznimki predviđenih člankom 27. stavkom 3. Okvirne odluke 2002/584, nego iz činjenice da je spor sada dio novog ciklusa na temelju drugog europskog uhidbenog naloga¹¹.

51. Kao drugo i podredno, članak 27. stavak 3. točku (a) Okvirne odluke 2002/584 u svakom se slučaju ne primjenjuje u slučaju *iznuđenog povratka*. Naime, kao što se ta odredba odnosi samo na dobrovoljni odlazak dotične osobe, za njezinu je primjenu također, po potrebi, potreban *dobrovoljni povratak* na državno područje države članice izdavateljice. Naime, kao što je Sud to presudio u predmetu u kojem je donesena presuda *West*¹², ta odredba svjedoči o prešutnom pristanku dotične osobe da bude podvrgnuta nadležnosti suda države članice izdavateljice, i to iste one koja ju je kazneno progonila te joj, po potrebi, izrekla osuđujuću presudu zbog kaznenih djela navedenih u europskom uhidbenom nalogu. Taj je prešutni pristanak očit kada osoba slobodno odluči ostati na državnom području, a ne se s njega (sasvim zakonito) udaljiti i vratiti u državu svojeg državljanstva, boravišta ili neku sasvim drugu državu po njezinu izboru.

52. Točno je da se u tekstu spomenutog članka 27. stavka 3. točke (a) izričito ne navodi dobrovoljna priroda eventualnog povratka dotične osobe na državno područje države izdavateljice. Međutim, smatram, kao što to smatraju optuženik i Irska, da izraz „vratila na njezino državno područje nakon što ga je bila napustila” upućuje na dobrovoljni, a ne prinudni povratak¹³, ali i da je to tumačenje jedino logično s obzirom na sustav i svrhu te odredbe¹⁴. Naime, s obzirom na to da pravilo specijalnosti pruža zaštitu dotičnoj osobi samo ako se ona *prinudno* nalazi na državnom području države članice izdavateljice, ono logično više ne vrijedi čim je ta osoba, ako se mogu tako izraziti, slobodna u svojim kretanjima u pogledu ostanka u toj državi ili njezina napuštanja ili pak povratka u nju. Svako bi drugo tumačenje bilo jednako nekažnjavanju jer bi bilo dovoljno da se dotična osoba prinudno vrati na državno područje države članice izdavateljice kako, po potrebi, ne bi trebala brinuti u pogledu mogućih kaznenih progona zbog prethodnih kaznenih djela za koja je nitko nije sumnjičio u trenutku predaje. Takav pristup nema smisla.

53. Iako optuženik i Irska stoga imaju razloga smatrati da je primjena iznimke koja proizlazi iz članka 27. stavka 3. točke (a) Okvirne odluke 2002/584 uvjetovana dobrovoljnim povratkom, ipak pogrešno smatraju da je, unatoč njegovu dobrovoljnom odlasku, njegov prisilni povratak ponovno aktivirao pravilo specijalnosti na temelju prve predaje.

¹¹ Vidjeti točke 42. i 43. ovog mišljenja.

¹² Presuda od 28. lipnja 2012. (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, t. 78.), u kojoj je Sud tumačio identičnu odredbu iz članka 28. stavka 2. točke (a) Okvirne odluke 2002/584 u pogledu daljnjih predaja.

¹³ U drugim jezičnim verzijama osim francuske jasno se navodi dobrovoljna priroda povratka dotične osobe, osobito u verziji na engleskom jeziku: „has returned to that territory after leaving it”, a ne „has been returned”; na njemačkom „nach Verlassen dieses Gebiets dorthin zurückgekehrt ist”; na talijanskom „ha fatto ritorno dopo averlo lasciato”; na španjolskom „haya vuelto a dicho territorio después de haber salido del mismo” ili na češkom „vrátila-li se na území tohoto státu poté, co ho opustila”. Te različite jezične verzije podrazumijevaju *aktivnu* odluku dotične osobe o povratku.

¹⁴ Vidjeti točke 39. do 42. ovog mišljenja.

54. Kao treće, suvišno pozivanje na članak 27. stavak 3. točku (a) te Okvirne odluke očito je povezano s činjenicama u ovom predmetu, iako su te činjenice izvor određene zablude jer navode na krivi put. Naime, ne može se pridati previše važnosti potpuno nedvojbenoj okolnosti da se dotična osoba u okviru izvršenja *drugog* europskog uhidbenog naloga vratila na državno područje države članice izdavateljice *prvog* europskog uhidbenog naloga (Njemačka). Osobito, ne bi bilo logično iz toga izvesti zaključak da se pravilo specijalnosti time ponovno aktiviralo na temelju tog prvog naloga.

55. Sljedeći primjer jasno pokazuje da se pravilo specijalnosti *ne* može ponovno aktivirati na temelju prvog europskog uhidbenog naloga ako je protiv dotične osobe izdan novi europski uhidbeni nalog nakon što je dobrovoljno napustila državno područje države članice izdavateljice prvog naloga. Zamislimo da je, i dalje u okolnostima dobrovoljnog odlaska s državnog područja države izdavateljice prvog naloga, država izdavateljica drugog naloga Češka Republika, a ne Savezna Republika Njemačka. U tom slučaju teško se može zamisliti da bi češka tijela koja izdaju nalog trebala od *portugalskih* tijela tražiti suglasnost za proširenje kaznenog progona zbog kaznenih djela na koja se ne odnosi europski uhidbeni nalog koji je Češka Republika izdala za Italiju, a koja su prethodila predaji osobe češkim tijelima koju su izvršila talijanska tijela. U tom je slučaju sasvim očito da su *jedini sugovornici češka i talijanska tijela*. Iako su se predmetna kaznena djela dogodila u Portugalu te su prvu predaju izvršila portugalska tijela (njemačkim tijelima), s obzirom na to da je dotična osoba slobodno napustila Njemačku i otišla u Italiju (te portugalska tijela nisu podnijela zahtjev za njezinu predaju), *talijansko* tijelo (izvršenja) *jedino* je nadležno *češkim* tijelima (koja su izdala nalog) dati suglasnost za proširenje opsega kaznenog progona u skladu s člankom 27. stavkom 3. točkom (g) Okvirne odluke 2002/584. Takvo je tumačenje logično i izravno upućuje na same funkcije pravila specijalnosti, njegovu bilateralnu dimenziju i prethodno u ovom mišljenju opisana prateća razmatranja o suverenosti¹⁵ kojima se nastoji izbjeći to da država izdavateljica (pojedinačnog uhidbenog naloga na temelju kojeg dotična osoba podliježe *potestas*u te države) zadire u suverenost države članice izvršenja (navedenog pojedinačnog naloga)¹⁶.

56. Kao četvrto i posljednje, s obzirom na cilj ubrzavanja i pojednostavnjenja pravosudne suradnje između država članica koji se nastoji postići Okvirnom odlukom 2002/584¹⁷, Sud je presudio da se članci 27. i 28. te okvirne odluke, s obzirom na to da se njima određuju iznimke od načela uzajamnog priznavanja iz članka 1. stavka 2. te okvirne odluke, ne mogu tumačiti na način kojim bi se osujetio cilj koji se nastoji ostvariti Okvirnom odlukom¹⁸. Stoga se proširenje kaznenog progona ne može dodatno otežati time da se tijelu koje je izdalo drugi europski uhidbeni nalog naloži da pribavi suglasnost tijela izvršenja prvog naloga.

57. Točno je da je u ovom slučaju poteškoća očito savladiva jer je Savezna Republika Njemačka izdala oba europska uhidbena naloga. Međutim, bilo bi drukčije da su države izdavateljice različite. Osim toga, nelogične posljedice pristupa koji zagovaraju optuženik i Irska sasvim su jasne u tom slučaju. Uzmimo u obzir slučaj osobe u podnesenoj kaznenoj evidenciji. „Posljednja” država članica kojoj je osoba predana trebala bi godinama kasnije tražiti suglasnost svih država članica kojima je ta osoba prethodno predana (ne samo jedne nego potencijalno tri, četiri, pet ili čak više država članica). S obzirom na težinu takvog pothvata, osoba bi sigurno stvarno prošla nekažnjeno za sva prethodna kaznena djela koja nisu bila poznata u trenutku izdavanja prvog europskog uhidbenog naloga.

¹⁵ Vidjeti točke 35. i 39. ovog mišljenja.

¹⁶ Još bi apsurdniji scenarij bio onaj u kojemu bi Portugalska Republika izdao drugi europski uhidbeni nalog u svrhu „vraćanja” zainteresirane osobe kako bi joj se zbog kaznenih djela C sudilo u Portugalu. Bi li tada portugalska tijela *koja su izdala* drugi europski uhidbeni nalog trebala od portugalskih tijela *izvršenja* prvog europskog uhidbenog naloga tražiti da im se dodijeli pravo na proširenje opsega kaznenog progona?

¹⁷ Vidjeti, osobito, presude od 1. prosinca 2008., Leymann i Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, t. 42.), od 28. lipnja 2012., West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, t. 56.) i od 6. prosinca 2018., IK (Izvršenje dodatne kazne) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, t. 38.).

¹⁸ Presuda od 28. lipnja 2012., West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, t. 77.)

58. Iz prethodno navedenog proizlazi da se u okolnostima glavnog predmeta pravilom specijalnosti ne nalaže da država izvršenja prvog europskog uhidbenog naloga treba dati suglasnost za proširenje kaznenog progona u okviru drugog europskog uhidbenog naloga. Pravilo specijalnosti stoga ne proizvodi posljedice na temelju prvog europskog uhidbenog naloga te se to pravilo ne može ponovno aktivirati povratkom dotične osobe na državno područje države izdateljice tog naloga.

59. Ipak, na pravilo specijalnosti i dalje se može u potpunosti pozvati, ali na temelju *drugog* europskog uhidbenog naloga. Stoga ga treba ocijeniti s obzirom na taj drugi nalog jer je dotična osoba sada pod nadzorom države izdateljice tog drugog naloga. Nije relevantno to što je ta država ista kao država prvog europskog uhidbenog naloga. Za potrebe primjene pravila specijalnosti uzima se u obzir samo činjenica da dotična osoba podliježe *ius puniendi* te države na temelju drugog europskog uhidbenog naloga.

60. Kao što je to istaknula njemačka vlada, u ovom je slučaju relevantna iznimka od pravila specijalnosti stoga članak 27. stavak 3. točka (g) Okvirne odluke 2002/584 s obzirom na drugi europski uhidbeni nalog: pravilo specijalnosti ne primjenjuje se „ako je pravosudno tijelo izvršenja, koje je predalo traženu osobu, dalo pristanak u skladu sa stavkom 4.”. Stoga je u ovom slučaju, s obzirom na to da su kaznena djela o kojima je riječ u glavnom postupku (kaznena djela C) predmet kaznenog progona na temelju proširenja opsega drugog europskog uhidbenog naloga, za odricanje od primjene pravila specijalnosti potrebna suglasnost tijela izvršenja drugog europskog uhidbenog naloga (u ovom slučaju talijanska tijela) kako bi se tijelima koja su izdala taj nalog (njemačka tijela) omogućilo da zakonito provedu takav kazneni progon¹⁹.

61. Iz toga proizlazi da na pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev valja odgovoriti da se pravilu specijalnosti ne protivi mjera oduzimanja slobode poduzeta zbog kaznenih djela koja su prethodila prvoj predaji, a koja se razlikuju od onih zbog kojih je došlo do te predaje, ako je osoba protiv koje je izdan prvi europski uhidbeni nalog dobrovoljno napustila državno područje države članice izdateljice, pod uvjetom da su, na temelju drugog europskog uhidbenog naloga koji je izdan nakon tog odlaska, tijela izvršenja tog drugog naloga dala svoju suglasnost za proširenje kaznenog progona na kaznena djela zbog kojih je izrečena mjera oduzimanja slobode o kojoj je riječ u glavnom postupku.

62. Zaključno ću navesti dvije napomene.

63. Kao prvo, točno je da je Sud u presudi *West* presudio da daljnja predaja osobe na temelju članka 28. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584 u načelu podliježe pristanku države članice izvršenja europskog uhidbenog naloga na temelju kojeg je dotična osoba predana²⁰. Međutim, iz te se presude ne može zaključiti da je suglasnost tijela izvršenja prvog europskog uhidbenog naloga potrebna *uz* suglasnost tijela izvršenja drugog naloga. Naime, za razliku od ovog predmeta, predmet u kojemu je donesena presuda *West* odnosio se na *prisilni odlazak* s državnog područja države izdateljice osobe koja je, zbog toga što je protiv nje izdano više europskih uhidbenih naloga, uzastopno predana više država članica. U tom (prijelaznom) *lanču* europskih uhidbenih naloga ista je država članica uzastopno bila država izdateljica i država izvršenja.

64. U ovom slučaju ne postoji takav lanac. Njemačka nije optuženika predala Italiji. Stoga talijanska tijela nisu od njemačkih tijela (ni *a fortiori* od portugalskih tijela) preuzela njihovu ovlast izvršenja drugog europskog uhidbenog naloga. Postoje samo dva *uzastopna* europska uhidbena naloga, pri čemu je prvi jasno odvojen od drugog zbog dobrovoljnog odlaska optuženika s njemačkog državnog područja.

¹⁹ Pod uvjetom da se nije učinkovito pozvalo ni na jednu drugu iznimku predviđenu člankom 27. stavkom 3. Okvirne odluke 2002/584.

²⁰ Presuda od 28. lipnja 2012., *West* (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, t. 80.)

65. Situacija bi bila slična predmetu u kojemu je donesena presuda *West*²¹ samo da su tijela koja su izdala prvi nalog (njemačka tijela) o drugoj predaji odlučila u korist *druge* države članice, a da dotična osoba pritom u međuvremenu *nije* slobodno i dobrovoljno napustila njemačko državno područje. Međutim, to ovdje nije bio slučaj.

66. Kao drugo, optuženik je istaknuo da nije mogao izgubiti pravo na pravilo specijalnosti jer i dalje podliježe zaštitnom nadzoru u okviru kojeg se mora jednom mjesečno javiti svojem probacijskom službeniku. Stoga naime još nije bio pušten u smislu članka 27. stavka 3. točke (a) Okvirne odluke 2002/584.

67. Taj je argument u ovom slučaju bespredmetan jer se spomenuti članak 27. stavak 3. točka (a) ne primjenjuje na činjenice u ovom predmetu. Stoga nije važno je li osoba koja i dalje podliježe zaštitnom nadzoru puštena u smislu te odredbe. Naime, osobi koja dobrovoljno napusti državu članicu izdavateljicu nije potrebna zaštita koja se dodjeljuje pravilom specijalnosti jer ona teoretski više nije pod nadzorom države izdavateljice prvog europskog uhidbenog naloga²².

68. Pitanje učinaka zaštitnog nadzora postavilo bi se samo u bitno drukčijoj situaciji u kojoj je optuženik „ima[o] mogućnost napustiti državno područje [Njemačke], a nije to učinio[u] u roku od 45 dana nakon puštanja”²³. U takvom bi slučaju bez suglasnosti portugalskih tijela bilo moguće raspravljati o pitanju može li se optuženik i dalje, zbog probacijske mjere kojoj i dalje podliježe, pozvati na zaštitu koja se pravilom specijalnosti dodjeljuje u okviru prvog europskog uhidbenog naloga na temelju članka 27. stavka 3. točke (a) Okvirne odluke 2002/584. Stoga je Sud dužan odlučiti o pojmu „puštanja”. Međutim, takva diskusija za koju se na raspravi pokazalo da može biti vrlo žustra, nije potrebna s obzirom na okolnosti slučaja jer je optuženik dobrovoljno napustio Njemačku nakon izvršenja kazne zatvora za kaznena djela B (spolno zlostavljanje djeteta). Stoga u okviru ovog predmeta neću započinjati tu diskusiju.

VI. Zaključak

69. Predlažem Sudu da na prethodno pitanje koje je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) odgovori na sljedeći način:

Pravilu specijalnosti iz članka 27. stavka 2. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., ne protivi se mjera oduzimanja slobode poduzeta zbog kaznenih djela koja su prethodila prvoj predaji, a koja se razlikuju od onih koja su dovela do te predaje, ako je osoba protiv koje je izdan prvi europski uhidbeni nalog dobrovoljno napustila državno područje države članice izdavateljice, pod uvjetom da su, na temelju drugog europskog uhidbenog naloga koji je izdan nakon tog odlaska, tijela izvršenja tog drugog naloga dala svoju suglasnost za proširenje kaznenog progona na kaznena djela zbog kojih je izrečena mjera oduzimanja slobode o kojoj je riječ u glavnom postupku.

21 Presuda od 28. lipnja 2012. (C 192/12 PPU, EU:C:2012:404).

22 U ovom slučaju nije utvrđeno da su njemačka tijela prosljedila probacijsku odluku tijelima druge države članice radi priznavanja i nadzora te odluke. Stoga se neću zadržavati na mogućem utjecaju, ovisno o slučaju, Okvirne odluke Vijeća 2008/947/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja na presude i probacijske odluke s ciljem nadzora probacijskih mjera i alternativnih sankcija (SL 2008., L 337, str. 102.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 148.).

23 Članak 27. stavak 3. točka (a) Okvirne odluke 2002/584.